

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-1-45 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 19-33/479-203
Karar Tarihi : 26.09.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Adem BİRCAN (Başkan V.)
Üyeler : Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Hakan SABUNCU, Hande GÖÇMEN, Melisa AĞYÜZ,
Ömer Mert AKÇİL

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - OYAK Birleşik Enerji A.Ş.
Ön Cebeci Mah. Aydoğmuş Sok. No:1 Çankaya/Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU: STEAG Beteiligungsgesellschaft mbH'nin tek kontrolündeki STEAG Enerji Ticareti ve Hizmetleri A.Ş.'nin ortak kontrolünün OYAK Birleşik Enerji A.Ş. tarafından devralınması işlemi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 11.07.2019 tarih ve 4599 sayı ile giren ve en son 06.09.2019 tarih, 5936 sayılı yazıyla tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 18.09.2019 tarih ve 2019-1-45/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; STEAG Enerji Ticareti ve Hizmetleri A.Ş.'nin (STEAG ENERJİ) %50 oranındaki hissesinin OYAK Birleşik Enerji A.Ş. (BİREN) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Yapılan bildirimde STEAG ENERJİ üzerinde BİREN ve STEAG Beteiligungsgesellschaft mbH'nin (STEAG BG) ayrı ayrı %50 oranında hisseye sahip olacakları ve STEAG ENERJİ'nin (ortak girişim, OG), BİREN ve STEAG BG tarafından ortak kontrol edileceği ifade edilmektedir.
- (6) Bildirim konusu işlemin temelini 24.05.2019 tarihinde BİREN ve STEAG BG arasında imzalanan Hisse Alım Sözleşmesi (HAS) oluşturmaktadır. Söz konusu sözleşmeye göre OG (STEAG ENERJİ), elektrik enerjisi ve/veya kapasitesinin toptan veya perakende alışı ve satışı, serbest tüketicilere doğrudan elektrik satışı, enerji ve enerji ürünlerinin alım satımı ile ithalat ve ihracatı, enerji ve döviz türev işlemleri faaliyetlerinde bulunmaktadır. Yap-işlet modeli çerçevesinde kurulan ve hem elektrik üretimi hem de ticareti faaliyeti yürüten Sugözü Termik Elektrik Santrali'nin sahibi İskenderun Enerji Üretim ve Tic. A.Ş.'nin (İSKEN) hisseleri üzerinde, STEAG BG (.....), BİREN ise (.....) paya sahiptir.
- (7) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrası hükmü çerçevesinde, bir ortak girişimin anılan Tebliğ kapsamında devralma işlemi sayılabilmesi için i) ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ii) ortak girişimin

bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması unsurlarının birlikte sağlanması gerekmektedir.

- (8) *i) Ortak kontrolün bulunması:* Dosya konusu işlemde, OG'de ana şirketlerin %50'şer hisse oranına sahip olacakları, OG yönetim kurulunun (.....) üyeden oluşacağı ve STEAG BG ve BİREN'in yönetim kurulu için (.....) üye aday gösterme hakkına sahip olacağı belirtilmektedir.
- (9) HAS'ın eki durumundaki Hissedarlar Anlaşması'nın 6. maddesinde OG genel kurulunun toplanabilmesi için 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) gereğince daha yüksek nisaba ihtiyaç duyulmadığı sürece toplam hisselerin %(.....)'inin toplantıda fiziki olarak veya vekâleten mevcudiyetinin gerektiği ve TTK gereğince daha yüksek olumlu oy oranına ihtiyaç duyulmadığı sürece, OG genel kurulunda kararların mevcut veya temsil edilen hisselerin %(.....)'inin olumlu oyu ile alınacağı belirtilmektedir. Hissedarlar Anlaşması'nın 7.6. maddesinde ise (.....) ifade edilmektedir. Dolayısıyla yönetim kurulundaki (.....) üyeyi atama hakkı bulunan STEAG BG ve (.....) üyeyi atama hakkı bulunan BİREN, söz konusu yönetim kurulu kararlarını birbirlerinden bağımsız olarak alamamaktadır. Bu kapsamda STEAG BG ve BİREN'in, OG yönetim kurulu üyelerini birlikte belirleyecekleri ve stratejik kararlar da dâhil tüm kararları OG taraflarının eşit ağırlıklı atanmış olduğu yönetim kurulu tarafından alınacağı göz önünde bulundurulduğunda, tarafların OG üzerinde ortak kontrol hakkına sahip olacağı değerlendirilmektedir.
- (10) *ii) Bağımsız iktisadi varlık olarak kurulması:* İktisadi bağımsızlık, ortak girişimin, stratejik kararların alınması bakımından taraflarından tamamen ayrı hareket etmesini değil, operasyonel anlamda bağımsız faaliyette bulunabilmesini ifade etmektedir. OG, ana operasyonlarını kendi personeli ile gerçekleştirecek olup üst yönetim, finans-muhasebe, risk yönetimi, ticaret yönetimi gibi ticari ve operasyonel kadrolar OG bünyesinde mevcuttur. Söz konusu işlem ile İSKEN kapasitesinin OG tarafından ticarete konu edilecek olması ve OG'nin ticaret şirketi olarak elektrik enerjisi/kapasitesi alım-satımı yapması öngörüldüğünden ana şirketler tarafından OG üzerine (.....) TL sermaye konulmuştur. Bununla birlikte, OG, yapacağı satış ve satın almalarında ana şirketler ile normal ticari şartlar altında ilişki kuracak olup ilgili iş ve işlemlerin gerçekleştirilebilmesi amacı ile gerekli ofis ve IT donanım-altyapı yatırımlarını gerçekleştirmiş ve süreç entegrasyon çalışmalarını tamamlama aşamasına gelmiş bulunmaktadır. Sahip olduğu sermaye gücü, ekipman ve insan kaynağı ile OG'nin bağlı bulunduğu ana grupların belirli bir işlevi ötesinde, elektrik piyasasında kalıcı olarak faaliyet göstereceği ve yeterli kaynaklara sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, bildirim konu işlem kapsamındaki OG tam işlevsel bir ortak girişim olarak nitelendirilmektedir.
- (11) Sonuç itibarıyla başvuru konusu işlemin, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi olduğu kanaatine varılmıştır. Öte yandan ilgili tarafların cirolarının söz konusu Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen eşikleri aşması nedeniyle, işlemin izne tabi olduğu görülmektedir.
- (12) Dosyadaki bilgilere göre, Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK) iştiraki olan BİREN, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) düzenlemeleri ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında faaliyet gösteren şirketler ile sermaye şirketleri kurmak ve/veya kurulmuş olan sermaye şirketlerine iştirak etmek amacıyla faaliyete geçmiştir. BİREN'in enerji sektöründe doğrudan bir faaliyeti bulunmamakta olup iştirakleri aracılığı ile faaliyet göstermektedir. 1961 yılında 205 sayılı Kanun çerçevesinde kurulan OYAK ise, özel hukuk hükümlerine tabi, mali ve idari bakımdan özerk, tüzel

kişiliği haiz bir kuruluştur. Kuruluş amacı üyelerine 205 sayılı Kanun'da yer verilen sosyal yardım ve hizmetleri sağlamak olan ve bir emeklilik fonu konumunda bulunan OYAK, Türkiye ve dünya genelinde grup şirketleri aracılığı ile maden metalürji, çimento, beton, kâğıt, otomotiv, lojistik, finans, kimya, tarım, hizmet ve enerji gibi sektörlerde faaliyette bulunmaktadır. OYAK, enerji sektöründeki iştiraklerinden biri olan İSKEN ile elektrik enerjisi üretim ve satışında faaliyette bulunmaktadır. İlgili sektördeki bir diğer iştiraki olan OYAK Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. (OYAK Enerji) ise elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi ticareti yapmak üzere tedarik lisansına sahip bulunmakta olup 01.04.2018 tarihinden itibaren öncelikle OYAK Grup şirketlerine olmak üzere elektrik tedarik faaliyetlerine başlamıştır. Ayrıca OYAK'ın, Adana-Yumurtalık bölgesinde ithal kömür ile çalışacak ve 625 MW güce sahip olacak termik santral yatırımını gerçekleştirmek ve yatırımın tamamlanmasının ardından işletmesini yürütmek amacıyla kurulmuş olan AYAS Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş. unvanlı bir iştiraki de bulunmaktadır.

- (13) STEAG BG ise, STEAG GmbH'nin kontrolü altında olup STEAG Grubu şirketleri nihai olarak KSBG Kommunale Beteiligungsgesellschaft GmbH & Co. KG (KSBG) tarafından kontrol edilmektedir. Merkezi Essen, Almanya olan STEAG BG'nin herhangi bir ticari faaliyeti olmayıp, özel amaçlı bir holding şirketi olarak kurulmuştur. KSBG, Ren-Ruhr alanında temel kamu hizmeti yürüten altı Alman şirketinin¹ oluşturduğu bir konsorsiyumdur. Söz konusu şirketlerin ana faaliyet alanları ise buldukları şehirlerde kamu yararı amacıyla su, gaz, ısı veya elektriğin tedarikidir. KSBG, STEAG GmbH dışında Türkiye'de faaliyet gösteren herhangi bir teşebbüs üzerinde kontrol hakkına sahip değildir.
- (14) STEAG GmbH'nin ülkemizdeki iştirakleri ve faaliyet alanları aşağıda gösterilmiştir:
- *STEAG Turkey Enerji Yatırımları ve Hizmetleri A.Ş.*: Enerji alanında grup şirketlerine operasyon, bakım ve yönetim hizmetleri.
  - *STEAG Rüzgâr Süloğlu Enerji Yatırım Üretim ve Tic. A.Ş. (Süloğlu Enerji)*: Edirne ilinde bulunan (.....) MW kurulu gücündeki rüzgâr santralinde elektrik üretim ve satışı.
  - *STEAG Enerji Ticareti ve Hizmetleri A.Ş.*: Enerji ticareti.
  - *Renova Enerji Üretim ve Ticaret A.Ş.*: Santral ekipman üretimi (halihazırda gayri faal durumdadır).
  - *STEAG ENSIDA Energy Services Enerji Sistemleri Danışmanlık Müh. Tesis ve Tic. Ltd. Şti.*: Mühendislik hizmetleri.
  - *İSKEN (ortak kontrol)*: Adana ilinde bulunan (.....) MW kurulu gücündeki kömür (termik) santralinde elektrik üretimi ve satışı².
  - *ARKAD Deniz Taşımacılığı A.Ş. (ortak kontrol)*: Akdeniz'de "kömür aktarmacılığı"³ faaliyeti.
  - *STEAG ve PNE WIND Rüzgâr Enerjisi Üretim A.Ş. (ortak kontrol)*: Rüzgâr enerjisi santrallerinin kurulması işi (halihazırda gayri faal durumdadır).

¹ KSBG'de yatırıma sahip olan şirketler ve hisseleri şu şekildedir: Dortmunder Stadwerke AG %(.....), Energieversorgung Oberhausen AG %(.....), Stadwerke Bochum GmbH %(.....), Stadwerke Dinslaken GmbH %(.....), Stadwerke Duisburg AG %(.....) ve Stadwerke Essen AG %(.....).

² 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli İle Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca tamamını Elektrik Üretim A.Ş.'ye satmaktadır.

³ Kömür taşıyan gemilerin yüklerinin bu gemiler karaya çıkmaksızın indirilmesi faaliyetidir.

- (15) Dosyadaki bilgilere göre Türkiye'deki etkilenen pazarlar ve tarafların bu pazardaki payları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Türkiye'de Etkilenen Pazarlar ve Pazar Payları (2018, yaklaşık)

Etkilenen Pazarlar	Coğrafi Pazar	(Yatay/ Dikey)	Pazar Payı (%)				Toplam
			KSBG (STEAG Grubu)	OYAK	İSKEN	STEAG ENERJİ	
Elektrik Üretimi-Kurulu Güç (MW)	Türkiye	Dikey	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Elektrik Ticareti-Satış Miktarı (MWh)	Türkiye	Yatay	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu ve Cevabi Yazı

- (16) Bildirime konu işlem yatay yoğunlaşma açısından değerlendirildiğinde, OYAK Grubu'nun elektrik tedariki pazarında 2018 yılına ilişkin yaklaşık pazar payı %(.....), İSKEN'in %(.....) ve OG'nin %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla tarafların 2018 yılı toplam elektrik satışları, Türkiye toplam fiili elektrik tüketiminin yaklaşık olarak %(.....)'ini oluşturmaktadır. Aşağıdaki tabloda ise etkilenen pazarlarda faaliyet gösteren rakip teşebbüslerin pazar paylarına yer verilmiştir. Pazarda faaliyet gösteren en büyük beş rakibin pazar payı verilerine de bakıldığında işleme izin verilmesi halinde tarafların sahip olacağı bütünleşik pazar payının rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir.

Tablo 2: Rakip Teşebbüslerin Pazar Payı Bilgileri (2018)

Rakip Teşebbüsler	Elektrik Satış(MWh)	Pazar Payı (%)
CK Boğaziçi Elektrik Perakende Satış A.Ş.	22.952.192,84	10,88
Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.	16.377.086,44	7,77
Gediz Elektrik Perakende Satış A.Ş.	14.226.324,48	6,75
Sakarya Elektrik Perakende Satış A.Ş.	13.564.449,53	6,43
Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.	13.417.284,71	6,36
Diğer ⁴	130.360.972,43	61,81

Kaynak: EPDK Elektrik Piyasası 2018 Yılı Piyasa Gelişim Raporu

- (17) Bildirime konu işlem dikey yoğunlaşma bakımından değerlendirildiğinde ise OG'nin ve OYAK Grubu'nun (İSKEN hariç olmak üzere) elektrik üretimi alanında Türkiye'de herhangi bir kurulu gücü bulunmamaktadır. STEAG GmbH'nin iştiraki olan Süloğlu Enerji'nin (.....) MW kurulu gücü; İSKEN'in ise (.....) MW kurulu gücü bulunmakta olup bu miktar 2018 yılı Türkiye toplam kurulu gücünün yaklaşık olarak %(.....)'ünü⁵ oluşturmaktadır. Elektrik ticareti pazarına bakıldığında ise OYAK Enerji üzerinden OYAK Grubu'nun %(.....); STEAG Enerji üzerinden ise KSBG Grubu'nun %(.....) pazar payı bulunmaktadır⁶. Dolayısıyla planlanan işlemin Türkiye'de dikey etkilenen pazarlar bakımından da rekabeti kısıtlayıcı etki doğurmayacağı değerlendirilmektedir.
- (18) Yapılan bu inceleme ve değerlendirmeler neticesinde, bildirim konu işlem ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

⁴ Rakip teşebbüslerin sayısı 60'ı geçmekle birlikte pazar payları %1-5 arasında seyretmektedir. Dolayısıyla pazarda faaliyette bulunan ilk beş rakibin bilgisine ilgili tabloda yer verilmiştir.

⁵ 2018 yılı lisanslı kurulu güç (83.187,05 MW) ve lisanssız kurulu güç (5.310,57 MW) toplanarak Türkiye kurulu gücü elde edilmiştir.

⁶ 2019 Kasım ayı itibarıyla İSKEN'in tedarik lisansı sona ereceği için pazar payı hesaplamasına dâhil edilmemiştir.

H. SONUÇ

- (19) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.